

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool – Klaproos te Zandhoven

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	47027
	Instelling	Vrije Basisschool - Klaproos
directeur		Nadine GRIELEN
adres		Molenheide 12 - 2242 PULDERBOS
telefoon		03-464.10.54
fax		03-484.41.97
e-mail		directie@klaproos-school.be
website/URL		www.klaproos-school.be
	Bestuur van de instelling	123398 - VZW OZCS Midden-Kempen te MALLE
adres		Oude Molenstraat 11 - 2390 MALLE
	Scholengemeenschap	121574 - Boemerang te WESTMALLE
adres		Oude Molenstraat 11 - 2390 WESTMALLE
	CLB	114769 - Vrij CLB 1 Antwerpen - Middengebied te VORSELAAR
adres		Mgr. Donchelei 9 - 2290 VORSELAAR
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/02/2011, 08/02/2011, 10/02/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10-02-2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	03-03-2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Jacqueline Oorts
	Teamleden	Louis Dams
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING.....	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL.....	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn.....	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	13
5.7 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7.3 Wat moet de school verbeteren?	16
8. ADVIES	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Gesubsidieerde Vrije Basisschool 'K.L.A.P.ROOS' is de enige gewone basisschool in Pulderbos, een deelgemeente van Zandhoven. De leerlingen komen vooral uit de onmiddellijke omgeving. De laatste jaren daalt het leerlingenaantal. Er zijn weinig kinderen met uitgesproken problemen waarvoor de school extra maatregelen moet nemen. De school verhuist binnen enkele weken naar een nieuwbouw op dezelfde campus. Dit opent perspectieven voor meer doorgaande lijnen in het klasbeeld. Heel wat materialen en middelen ondersteunen momenteel de mogelijkheden om kwaliteitsvol onderwijs te bieden.

Er is een goede samenwerking tussen de kleuterafdeling en het eerste leerjaar waardoor de kleuters vlot de overgang naar de lagere afdeling maken. Vrijwel alle leerlingen behalen op het einde van de lagere school het getuigschrift basisonderwijs. De beschikbare gegevens over het vervolgonderwijs tonen aan dat de meeste leerlingen de stap naar het secundair onderwijs succesvol zetten.

Het onderzoek van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie toont aan dat de school haar verplichtingen in grote lijnen nakomt.

In de kleuterafdeling bestaat het aanbod uit rijke en boeiende activiteiten, zowel voor Nederlands als voor wereldoriëntatie. Door de stimulerende begeleiding van de klas- en de zorgleraren en de functioneel gekozen materialen krijgen de kleuters heel wat kansen en uitdagingen om te ontdekken en te leren. Een koepeleigen instrument vormt hiervoor het algemene referentiekader. De dagelijkse praktijk wordt weinig aangestuurd door de leerplannen.

In de lagere afdeling beantwoordt het onderwijs voor Nederlands grotendeels aan de verwachtingen. Alle domeinen komen doelbewust aan bod.

Voor wereldoriëntatie wordt in de lagere afdeling het leerplan intensief toegepast. Sinds dit schooljaar vernieuwt het team het aanbod voor wereldoriëntatie. Met een onderwijsleerpakket wil de school de verticale samenhang van de leerinhouden verbeteren. In sommige klassen is een thematische aanpak te zien. In andere groepen is de aanpak vooral cursorisch. De aanpak vanuit thema's is er eerder beperkt. Dit sluit niet aan bij de geïntegreerde benadering die het leerplan voorschrijft. Het team staat voor de grote uitdaging om het aanbod blijvend te baseren op het leerplan en een evenwichtige invulling voor dit leergebied te garanderen. De school kan niet aantonen dat de leerplandoelen bereikt zijn. De teamleden zijn zich bewust van deze opdracht en beleidsmatig wordt dit werk al degelijk aangepakt. De inspectie vertrouwt erop dat de school haar verantwoordelijkheid neemt en de gepaste bijsturingen voltooit.

Uit het onderzoek van de kwaliteitsbewaking van de school blijkt dat er veel aandacht is voor ontwikkeling. De school is alert voor nieuwe verwachtingen en kent een sterke ontwikkelingsdynamiek. Zij heeft ruime aandacht voor doelgericht werken en ondersteunend organiseren. Dit geldt voor de onderzochte procesindicatoren onderwijsaanbod, evaluatiepraktijk en rapporteringpraktijk. Er is sterke aandacht om het onderwijsaanbod te laten uitgaan van wat de leerplannen voorschrijven. De evaluatiepraktijk en de rapporteringspraktijk kunnen op termijn bekeken worden om hun efficiëntie en hun effectiviteit te optimaliseren.

Een gebrek aan continuïteit in het leiderschap tijdens de voorbije schooljaren zorgde ervoor dat beleidsintenties niet altijd konden worden gerealiseerd. De nieuwe directeur verbreedt het beleidsdraagvlak met op maat van de school gekozen acties. De effecten van een sterke beleidsvoering worden zichtbaar. In de school wordt een efficiënt en participatief algemeen beleid gevoerd. De gelijkgerichte visie, de doordachte organisatiestructuren en een grote betrokkenheid tot de kernopdracht zijn hier sterke punten. Gerichte sturing en gedeelde verantwoordelijkheid zijn belangrijke elementen die de beleidskracht van de school vergroten.

Het inspectieteam besluit de doorlichting met een gunstig advies. Het spoort het kleuterteam aan om de goede praktijk verder uit te bouwen. In de lagere afdeling is het aangewezen de huidige aanpak voor Nederlands verder te zetten. Er zijn nog inspanningen nodig om ervoor te zorgen dat de leerlingen de doelen voor wereldoriëntatie verwerven. De school kan hiervoor, met de ondersteuning van haar sterke beleidsmatige aanpak, haar veranderingsproces verder afwerken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsaanbod

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- recente of frequente directiewissel(s)
- recente nieuwbouw, verhuizing,...
- daling leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar
- aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De kleuterleraren werken vanuit thema's om hun aanbod te richten. Verschillende onderwijsleerpakketten, kleutermagazines en andere bronnen worden daarvoor geraadpleegd. Daarbij gebruiken de leraren een koepeligen instrument als referentiekader bij het uitzetten van de na te streven doelen. Het leerplan wordt slechts sporadisch door enkele leraren geraadpleegd. De leraren houden er rekening mee dat de verschillende aspecten van de ontwikkeling van de kleuter harmonisch aan bod komen in de doelen en de activiteiten. De nagestreefde doelen worden geregistreerd. De bewaking van de nagestreefde doelen gebeurt niet steeds op effectieve wijze. Bij efficiënt gebruik draagt een bewakingsdocument bij om de kwaliteit van het aanbod te verbeteren. Het kleuterteam verzamelt de thema's waaraan gewerkt werd in een jaarlogboek.
- Onderlinge afspraken tijdens veelvuldig en intensief overleg komen een vlotte samenwerking en een goede verticale samenhang ten goede. Tal van afspraken worden daarbij echter niet geformaliseerd en dreigen daardoor hun efficiëntie te verliezen. Regelmatig worden formele (deel)teamvergaderingen georganiseerd waar pedagogisch-didactische onderwerpen uitvoeriger aan bod komen. Collegiale ondersteuning is in ruime mate aanwezig.
- De pedagogisch-didactische aanpak sluit aan bij de algemene principes van de ontwikkelingsdoelen met aandacht voor brede vorming, actief leren, zorgbreedte en samenhang. De leraren zorgen voor graduele opbouw en differentiatiemogelijkheden in de concretisering van een thema. Ze voorzien concrete materialen en afwisselende activiteiten en vullen dit aan met een passend boekenaanbod uit de persoonlijke en de openbare bibliotheek. Regelmatige uitstappen, projecten en bezoeken zorgen mee voor een stimulerend pedagogisch klimaat. De school plant op korte termijn de uitbouw van een speltheek.
- De leraren gebruiken gepaste werkvormen waarmee ze de kleuters uitnodigen om zelfstandig te leren werken terwijl ze zelf de zorgenkleuters extra ondersteunen. Deze ondersteuning situeert zich op het preventieve en het remediërende niveau. Enkele kleuters krijgen geïntegreerd onderwijs, waarbij ze worden ondersteund door een gespecialiseerde leraar uit het buitengewoon onderwijs. Risicokleuters krijgen extra aandacht en leerkansen. Daarbij worden de middelen voor de GOK- en de zorgbrede werking vanuit een afgebakende taakomschrijving voor de zorg- en de klasleraren en vanuit een gedeelde visie ingevuld. De zorgcoördinator stemt de verschillende zorgverbredende initiatieven op elkaar af. Naast een coördinerende functie bekleedt zij een sterke ondersteunende rol op niveau van de kinderen, de leraren en de school. De nog jonge maar wel efficiënte aanpak van de zorgwerking, resulteert in een nauwgezette opvolging van de kleuters en hun vorderingen.
- De kleuterleraren stellen hoge verwachtingen en de resultaten van de gestandaardiseerde toetsen liggen in de lijn van die verwachtingen. Ze volgen de kleuters op door observaties, met toetsen en met schoolrijpheidstests. De gegevens worden geregistreerd in een kindvolgsysteem. In het kindvolgsysteem is de evaluatie van de kleuters gekoppeld aan de na te streven doelen. De vele informele overlegmomenten en de gelijkgerichte werking leiden tot positieve effecten bij het

nastreven van de ontwikkelingsdoelen. Tijdens het multidisciplinair overleg roepen de leraren de deskundigheid van externe partners in om de begeleiding van de kleuters te optimaliseren. De leidsters richten de oriëntering van de kleuters in samenspraak met het Centrum voor Leerlingenbegeleiding op het vervolgonderwijs. De ouders worden geregeld uitgenodigd voor besprekingen over de vorderingen van hun kleuter. Bij de overgang naar een volgende klas worden overgangsgesprekken georganiseerd.

- Om hun deskundigheid te bevorderen, worden pedagogische studiedagen ingericht en volgen de leraren nascholing. De nascholings thema's zijn gericht op het optimaliseren van het pedagogisch-didactisch proces en dikwijls gelinkt aan het prioriteitenplan van de school. De leraren geven de verworven kennis door. Dat gebeurt informeel en formeel tijdens de teamvergaderingen. Sommige leraren overleggen met elkaar en gaan op klasbezoek bij collega's in andere scholen.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- De kleuterleraren werken vanuit vaste, variabele en losse thema's om hun aanbod te laten aansluiten bij de leefwereld van de kinderen. De kleuters krijgen voldoende ruimte om de inhoudelijke uitwerking ervan mee vulling te geven. Verschillende onderwijsleerpakketten, kleutermagazines en andere bronnen worden daarvoor geraadpleegd. Daarbij gebruiken de leraren een koepel eigen instrument als referentiekader bij het uitzetten van de na te streven doelen. Het leerplan wordt slechts sporadisch door enkele leraren geraadpleegd. De leraren houden er rekening mee dat de verschillende aspecten van de ontwikkeling van de kleuter harmonisch aan bod komen in de doelen en de activiteiten. De leraren registreren de nagestreefde doelen. De bewaking ervan gebeurt niet steeds op effectieve wijze. Het kleuterteam verzamelt de thema's waaraan gewerkt werd in een jaarlogboek.
- Bij de planning van een thema noteren de leraren de aspecten van de ontwikkeling van de kleuters waaraan gewerkt wordt. De leraren hebben aandacht voor de interesses en de leefwereld van de kleuters. De integratie van wereldoriëntatie met Nederlands, muzische vorming en bewegingsopvoeding is sterk.
- Ondanks de tijdelijke huisvesting van sommige klassen, zijn de klassen toch uitdagend en aantrekkelijk ingericht. Het gebruik van de tijd- en de ruimtekaders is divers. De verticale samenhang en continuïteit staan hierbij nog niet op punt. De kleuterleraren hebben aandacht voor de graduele opbouw van het gebruik van didactische materialen en de klasinrichting. De kleuters krijgen ruime kansen om zich te ontplooiën in een rustig en sereen klas- en schoolklimaat.
- Om het thema te concretiseren, maken de leraren gebruik van aantrekkelijk en aanschouwelijk didactisch materiaal. De kleuterleidsters laten zich ondersteunen door een instrument van de pedagogische begeleiding om de hoeken thematisch te verrijken. De kleuters worden uitgenodigd tot wereldoriënterend exploreren en experimenteren. De leraren gebruiken gepaste werkvormen waardoor de kleuters zelfstandig leren werken terwijl de zorgenkleuters extra ondersteund worden. Een passende taakverdeling tussen de klas- en de ambulante leraar ondersteunt dit. De zorgcoördinator stemt de verschillende zorgverbredende initiatieven op elkaar af. Naast een coördinerende functie bekleedt zij een sterke ondersteunende rol op niveau van de kinderen, de leraren en de school. De nog jonge maar wel efficiënte aanpak van de zorgwerking, resulteert in een nauwgezette opvolging van de kleuters en hun vorderingen. Sommige kleuters krijgen gon-ondersteuning in samenwerking met een school voor buitengewoon onderwijs. Occasioneel krijgen de leraren kansen om te overleggen met collega's van de scholengemeenschap.
- In een wekelijkse brief worden de kleuters en hun ouders op de hoogte gebracht van het volgende klasthema. Op die manier worden ouders gesensibiliseerd en

aangesproken op hun participatie in het klasgebeuren. De maandkalender op schoolniveau geeft meer zicht op de schoolactiviteiten.

- De leraren maken gebruik van veelvuldig informeel overleg om hun klas- en schoolwerking te plannen en te evalueren. Dit leidt eventueel tot bijstellingen. De leraren gebruiken voldoende structuren om te garanderen dat het onderwijs aansluit bij de algemene principes van de decretaal vastgelegde ontwikkelingsdoelen. Door observaties, tests en toetsen en andere gegevens uit het kindvolgsysteem trachten de leraren te achterhalen of de ontwikkelingsdoelen door de kleuters voldoende zijn nagestreefd.
- In samenwerking met de pedagogisch begeleider werkt de school haar verticale leerlijn voor wereldoriëntatie verder uit. De leraren blijven zoeken naar professionaliseringsmogelijkheden in functie van hun opdracht en de klasinrichting. De school verhuist binnenkort naar de nieuwe lokalen op dezelfde campus. De kleuterleraren maken reeds plannen met het oog op de bijstelling van de klasinrichting en –werking met aandacht voor de graduele opbouw in tijd- en ruimtekaders.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De leraren passen de leerplannen voor Nederlands toe en brengen de algemene uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen in de praktijk. De gebruikte onderwijsleerpakketten zijn richtinggevend voor het aanbod. De leerkrachten vertrouwen erop dat zo de leerplandoelen worden bereikt en de verticale samenhang wordt gerealiseerd. Waar de leraren afwijken van het onderwijsleerpakket en eigen materiaal gebruiken, raadplegen ze meestal de leerplannen als referentiekader om de continuïteit doorheen de lagere school als criterium niet uit het oog te verliezen. De leraren maken een jaarplanning op basis van de onderwijsleerpakketten. De gebruikte planningsdocumenten tonen aan dat ze de leerplandoelen in een voldoende hoge frequentie aanbieden.
- De leraren maken gebruik van een klasbibliotheek met aangepaste materialen. Spel- en computermaterialen worden als extra middelen aangewend om de doelen te bereiken. De leraren werken samen met de plaatselijke openbare bibliotheek en gaan in op haar didactisch aanbod. Werkgroepen op schoolniveau sturen deze initiatieven aan en ondersteunen de leraren bij de uitvoering van de geplande activiteiten.
- De communicatie en de besluitvorming in de school verlopen vlot. De overlegmogelijkheden zijn veelvuldig, waardoor de nodige afspraken kunnen worden gemaakt. Het Centrum voor Leerlingenbegeleiding is nauw bij de school betrokken en biedt passende ondersteuning.
- Het onderwijs is voldoende afgestemd op de doelgroep. De meeste leraren geven vanuit de schoolvisie op handelingsgericht werken voldoende aanzetten tot een stimulerend pedagogisch klimaat. Ze organiseren een krachtige onderwijs- en leeromgeving. De instructie en de begeleiding zijn echter vaak sterk frontaal en leerkrachtgestuurd. Dit kan deels te maken hebben met de tijdelijke krappe behuizing. Integratieactiviteiten tussen beide onderwijsniveaus vinden plaats.
- De gegevens van het tevredenheidsonderzoek van de leerlingen en de resultaten van de genormeerde toetsen geven een daling aan naarmate de leerlingen ouder worden. De school heeft nog niet onderzocht of er een link zou kunnen zijn tussen het klasmanagement, het onderwijsleerproces, de motivatie en de werklust van de leerlingen. Het gebruik van visuele ondersteuning, heuristieken, klaswanden en -ruimte gebeurt niet steeds doordacht. Sommige waardevolle persoonlijke initiatieven vonden nog geen doorstroming naar de collega's. Uitdagende materialen en passende literatuur zijn op klas- en schoolniveau voldoende aanwezig.

- De analyse van de leerlingenresultaten voor het domein spelling heeft er toe geleid dat de leraren een bijsturing deden in hun aanbod. De gegevens over de vorderingen van de leerlingen worden op individueel en op klasniveau verzameld en bekeken. Voor Nederlands worden naast de leesniveaubepaling meerdere toetsen over alle domeinen voor het leerlingvolgsysteem afgenomen. De outputgegevens voor dit leergebied tonen aan dat de leerlingen de doelen in voldoende mate bereiken. De deelname aan centrale of genormeerde toetsen heeft sommige leraren aan het denken gezet over het gebruik van de gekozen onderwijsleerpakketten. De totaalscore van het leergebied Nederlands wordt in acht genomen voor het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.
- Leerproblemen worden meestal tijdig gedetecteerd. Er zijn voldoende afspraken over de eerste- en tweedelijnszorg voor kinderen met taal-, leer- en gedragsproblemen. Structurele maatregelen bieden mogelijkheden tot de individuele ondersteuning en begeleiding van meerbegaafde leerlingen. Er is voorzien in informeel en in structureel overleg. Zo krijgen en grijpen de leraren de kans om leerlingenbesprekingen te organiseren en informatie uit te wisselen.
- Meerdere leraren hebben zich dit schooljaar bijgeschoold over de nieuwe eindtermen, waaronder ook voor Nederlands. Sommige leraren verwoorden dat op termijn een actueler onderwijsleerpakket zal gekozen worden om voldoende effectief de leerplandoelen te kunnen bereiken. Het onderzoek van toetsresultaten, van andere zachte outputgegevens, literatuurstudie en brede contacten met professionals in het onderwijsveld brengen een kritische reflectie op gang in de school.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Vaststellingen

- De school heeft reeds een proces voor het uitwerken van een leerlijn voor wereldoriëntatie doorlopen. Door directiewissels en andere externe factoren stagneerde dit proces meermaals en werd het nog niet afgewerkt. De school heeft eerdere ervaringen met onderwijsleerpakketten. Zij stelde vast dat er geen bewakingssysteem was om de aanpassingen die de leraren doorvoerden in de verschillende groepen af te stemmen op de realisatie van de leerlijnen. Daardoor ontstonden overlappingsen en hiaten in het aanbod.
- Voor het aanbod rond wereldoriëntatie werkt de school sinds dit schooljaar op proef met een nieuw onderwijsleerpakket. Momenteel hebben de leraren geen zicht op het bereiken van de minimumdoelen. De verticale samenhang is wegens het ontbreken van een leerlijn zwak. In meerdere klassen is het aanbod cursorisch en wordt eerder sporadisch thematisch gewerkt. Niet alle domeinen van het leergebied komen evenwichtig aan bod.
- Onder de impuls van een interne werkgroep onderzoeken de leraren momenteel in hoeverre de actuele aanpak strookt met de algemene principes van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen. Zij baseren zich op het onderwijsleerpakket voor de graduele opbouw en gebruiken tevens het leerplan als referentiekader. Met ondersteuning van de pedagogische begeleiding registreren en bewaken de leraren aan de hand van een instrument welke leerplandoelen worden aangeboden. Zo wil de school een verticale leerlijn in kaart brengen. Bij de evaluatie van deze verticale lijn aan het einde van het schooljaar wil de school besluiten waar er hiaten aanwezig zijn en welke overlappingsen kunnen weggewerkt worden. De nodige bijsturingen worden gepland.
- Het onderwijs is wereldoriënterend en sluit aan bij de leef- en belevingswereld van de kinderen en meestal bij de lokale omgeving. De meeste leraren benutten de kansen op actief leren, experimenteren en exploreren. Sommige leraren organiseren leeruitstappen en kleinere projecten. De leraren doen een beroep op externe deskundigen vanuit de lokale omgeving en de ouders.

- Er zijn op schoolniveau nog verschillen te merken in het gebruik van de tijd- en ruimtekaders. Dit kan na de kortelings geplande verhuis herbekeken worden. De noodzakelijke didactische materialen, onder meer voor wereldoriëntatie, zijn beschikbaar.
- Voor de evaluatie van de leerlingen gebruiken de leerkrachten de basistoetsen van het onderwijsleerpakket die naast feitenkennis ook vaardigheden testen. De richtlijnen voor de evaluatie, zoals die in het leerplan zijn opgenomen, zijn door de meeste leraren niet gekend. Niet alle leraren onderzoeken de samenhang van de toetsdoelen met de lesdoelen. Op schoolniveau kan nog niet worden vastgesteld in hoeverre het huidige aanbod doeltreffend is. De klasleraren hebben wel zicht op de mate waarin de getoetste meetbare doelen door hun leerlingen worden bereikt. Op schoolniveau ontbreekt dit nog. De school beschikt nog niet over evaluatie-instrumenten om haar resultaatsverplichting na te gaan.
- In de rapportering wordt wereldoriëntatie enkel in zijn totaliteit en niet domeinspecifiek opgenomen. De totaalscore wordt in acht genomen bij het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.
- De leraren verwoordten de inspanningen die ze reeds deden om aan dit leergebied te werken en wijzen op meerdere contextfactoren die dit ontwikkelingsproces verstoorden. Zij lichten toe wat de plannen zijn voor de verdere uitbouw van het leergebied. Zij zijn op zoek naar een onderwijsleerpakket dat richtinggevend kan zijn voor wereldoriëntatie doorheen de lagere afdeling. De oprichting en de organisatie van een interne werkgroep is een belangrijke procesfactor bij de professionalisering van het schoolteam. Een grondige studie van de leerplannen is inherent aan deze werking. Enkele leraren scholen zich dit schooljaar bij over de nieuwe eindtermen, waaronder ook voor wereldoriëntatie. De implementatie van dit leergebied is in volle ontwikkeling. Daarom resulteert het 'niet voldoen' voor dit leergebied niet in een tekort.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
 - ondersteuning
 - doeltreffendheid
 - ontwikkeling
-
- Het schooleigen pedagogisch project en de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen zijn in grote lijnen inspirerend voor het onderwijsaanbod. Aspecten van actief leren, brede vorming en horizontale samenhang zijn herkenbaar in de praktijk.
 - In de kleuterafdeling kennen de teamleden in grote lijnen de doelen voor de eigen leeftijdsgroepen. Hierbij beroepen zij zich op een koepel eigen instrument om de activiteiten doelgericht te plannen en om het aanbod te bewaken. De meeste leraren raadplegen de leerplannen veelal sporadisch.
 - In de lagere afdeling werken de teamleden niet voor alle leergebieden doelgericht met de leerplandoelen of de doelen waarnaar ze in de planning verwijzen. Er wordt vooral gerekend op de onderwijsleerpakketten voor Nederlands, Frans en wiskunde om te voldoen aan de eindtermen en de leerplannen. Voor de leergebieden waarvoor geen onderwijsleerpakketten worden gebruikt en voor leergebiedoverschrijdende eindtermen, is de doelgerichtheid divers. De school toetst haar praktijk af aan een gezamenlijk gedragen visie.
 - De invoering van nieuwe leerpakketten en vernieuwende pedagogisch-didactische principes wordt in werkgroepen voorbereid en beleidsmatig ondersteund. Er wordt terecht gerekend op de deskundigheid en de verantwoordelijkheidszin van de individuele leraren. Dit heeft het gewenste effect, zoals blijkt uit de mate waarin de leraren op de hoogte zijn van de onderwijsvernieuwend initiatieven. Er zijn echter geen sluitende procedures om via een proces van kwaliteitsbewaking de effectiviteit van de vernieuwing op te volgen. Positief in de aanpak van de bijsturingstrajecten is de oprichting en de organisatie van de werkgroepen als impulsorgaan waarbij elk teamlid op zijn beurt wordt uitgenodigd tot participatie.
 - De school maakte in het verleden afspraken over het onderwijsaanbod. Die onderrichtingen zijn verspreid over verschillende documenten en zijn nog weinig gebundeld. De teamleden leven deze afspraken eerder intuïtief na.

- In de lagere afdeling wordt een aantal lestijden gebruikt voor de ondersteuning van een grote klasgroep.
- De school verzamelt gegevens over de effecten van haar onderwijs, onder meer via genormeerde en centrale toetsen en verbindt hieraan deelconclusies. Voor het formuleren van een algemene conclusie en de besluitvorming hierover op schoolniveau staat de school nog aan het begin van een ontwikkeling.

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid

- De school heeft nog geen gelijkgerichte visie op evaluatie ontwikkeld. Desondanks wordt de evaluatie hier en daar al ruimer gezien dan enkel in functie van rapporteren. Nog niet overal vormt de evaluatie de controle op het bereiken van de vooropgestelde doelen. De richtlijnen van het leerplan zijn voor enkele leergebieden gekend. Alle leerkrachten nemen methodegebonden en eigen toetsen af.
- De evaluatie voor het leergebied wereldoriëntatie vertoont reeds enige relatie met de leerplandoelen. Naast de kennis worden ook vaardigheden getest. De toetsopgaven vermelden geen leerplandoelen en geven geen duidelijk beeld van de mate waarin de kinderen de leerplandoelen verwerven. Op het rapport komt een beoordeling voor alle domeinen uitgedrukt in één cijfer.
- Door observaties en de afname van toetsen van het leerlingvolgsysteem krijgen de leerkrachten zicht op de competenties van de kleuters en de leerlingen. Vanaf de bovenbouw leggen de leerlingen een portfolio aan met werken van de muzische vorming. Voor de lichamelijk opvoeding worden de leerlingen geobserveerd en geëvalueerd volgens de leerplandoelen. Rechtstreekse en vooral op het product gerichte feedback tijdens de klasactiviteiten is een veel voorkomende vorm van terugkoppeling naar de kinderen. Schriftelijk werk krijgt veelal een cijfer of een verbale waardering. Sinds twee jaar neemt de school deel aan de koepelgebonden centrale proeven met nog beperkte analyse van de resultaten om eventueel het onderwijsleerproces bij te sturen. Hier en daar krijgen de leerlingen mogelijkheden om zichzelf te evalueren. Bij de doorstroming naar een volgende klas worden overgangsgesprekken georganiseerd. De klassenraad deliberaert over het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.
- De leraren ervaren momenteel nog geen nood om ondersteund te worden bij de evaluatie van de kleuters en de leerlingen. De inhoud en de vorm van de evaluatie kunnen zij meestal autonoom invullen.
- De kleuterleidsters hanteren een breed gamma van evaluatievormen om de ontwikkeling van de kleuters op te volgen. Observaties, screenings, toetsen van het kleutervolgsysteem, genormeerde tests en gesprekken met leerlingbegeleiders ondersteunen dit. In de lagere afdelingen vullen verschillende evaluatievormen elkaar aan. De evaluatiegegevens van de kleuters en de leerlingen worden gebruikt om het multidisciplinair overleg te organiseren en de handelingsgerichte aanpak op te zetten. Alle klas- en zorgleraren beschikken over een leerlingdossier dat de individuele gegevens over de vorderingen van de leerlingen bundelt.

- Er is weinig overleg over de evaluatie op zich. De leerlingenresultaten daarentegen zijn frequent onderwerp van gesprek.
- De school geeft aan werk te willen maken van een degelijke analyse van de testresultaten van de toetsen en de externe proeven. Sommige leraren denken reeds na over meer diverse evaluatievormen. De dynamische evaluatie heeft nog groeikansen.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid

- De resultaten van de methodegebonden en de eigen toetsen komen op het rapport. Voor de meeste leergebieden gebeurt de beoordeling met een cijfer, al dan niet opgesplitst per domein. De leerlingen krijgen eveneens een rapport voor lichamelijke opvoeding met een overzicht van de bereikte resultaten. Dit rapport heeft aandacht voor de ingeoefende disciplines, vaardigheden en attitudes. In de muzentas nemen de kleuters hun beeldende en muzische werkjes mee naar huis voor de ouders. Tijdens de informatieavond bij het begin van het schooljaar lichten de leidsters aan de ouders toe hoe zij deze werkjes op interactieve wijze kunnen bespreken met hun kind.
- De leraren organiseren oudercontacten om de ouders toelichting te geven over de vorderingen in de klas en de resultaten van het multidisciplinair overleg. Bij de rapportering is het voor de ouders niet steeds duidelijk of de evaluatie betrekking heeft op kennis, inzicht, vaardigheden of attitudes voor een leergebied. Er is weinig ontwikkelingsevolutie van de leerling zichtbaar in het rapport. De rapporten geven weinig of geen informatie over het bereiken van de doelen. Een gedifferentieerde manier van rapporteren is niet voorzien.
- Op schoolniveau of vanuit nascholingen worden momenteel reeds enkele impulsen gegeven voor de ontwikkeling van het evaluatie- en rapporteringsbeleid of voor het uitwerken van alternatieve evaluatie- en rapporteringsvormen. De school is zich hiervan bewust en voorziet dit als werkpunt voor de toekomst.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Sinds vorig schooljaar wordt de school geleid door een nieuwe directeur. Dit opent perspectieven naar continuïteit in het leiderschap en een beleidkrachtige aanpak. Alhoewel de directeur nog volop aan het ingroeien is in haar taak, zijn er positieve ontwikkelingen merkbaar, onder meer in de aanpak voor wereldoriëntatie. Het is voor alle teamleden duidelijk wat van hen verwacht wordt.
- In deze school dragen de leraren gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor kwaliteitsvol onderwijs. De doordachte werkstructuren, de efficiënte communicatie en de intensieve samenwerking sturen vanuit een gezamenlijk gedragen visie de praktijk. De teamleden krijgen via werkgroepen concrete aansturing en feedback. Daarbij worden acties ondernomen om de concrete praktijk te toetsen aan de verwachtingen vanuit de eindtermen en de leerplannen.
- De beleidsvoering, het verantwoordelijkheidsbesef én de bereidheid van de teamleden om werk te maken van verbeteringen, scheppen veelbelovende vooruitzichten. Er heerst een gezonde ontwikkelingsdynamiek. Daarom leidt het 'niet voldoen' voor het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling niet tot een tekort. Het behoort tot de verwachtingen dat ieder ten volle de verantwoordelijkheid neemt voor de noodzakelijke bijstellingen.
- De school heeft nog weinig ervaring met het werken met prioriteiten op korte en middellange termijn. Zij toont plannings- en doeltreffende strategieën om vernieuwingen tot op de klasvloer te implementeren.
- Een belangrijk streefdoel van de school is kinderen zich maximaal en veelzijdig laten ontplooiën vanuit hun individuele talenten en beperkingen. Dit wil ze doen door samen met de ouders te werken aan samen, zinvol, polyvalent en zelfstandig leren. Elk kind kan rekenen op zorg op maat. Met een respectvolle en positieve kijk willen de leraren zorgen voor een prikkelende en warme leeromgeving.
- De vele informele overlegmomenten en de nauwe samenwerking zorgen voor een gezonde dynamiek. De teamleden inspireren, ondersteunen en helpen elkaar. Dit leidt tot een gelijkgerichte visie op de onderwijstaak. Enkele mooie individuele initiatieven vonden nog geen weg naar de overige teamleden. Er zijn nog groeikansen om de gelijkgerichte praktijk te optimaliseren.
- De school gebruikt de formele overlegmomenten overwegend voor het uitklaren van praktisch-organisatorische agendapunten. Tijdens de teamvergaderingen is er aandacht voor overleg over onderwijsinhoudelijke aspecten van de schoolwerking.
- De school denkt na over haar visie op kwaliteitszorg en hoe ze die kan realiseren. Sommige aspecten hiervan komen eerder doeltreffend dan doelgericht aan bod. De school is zich bewust dat hier ontwikkelingsmogelijkheden liggen. Om dit verder uit te diepen, zal zij op de nodige ondersteuning beroep doen.
- Vanuit de positief groeiende beleidsmatige context van de laatste jaren is er reeds enige ruimte voor reflectie en voor interventies die op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit in kaart brengen, verbeteren en bewaken.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuters krijgen rijke kansen om via een geïntegreerde aanpak en in een stimulerende leeromgeving de doelen voor Nederlands en wereldoriëntatie te verwerven.
- In de lagere afdeling zorgen een evenwichtig aanbod en een kindgerichte opvolging ervoor dat de leerlingen de doelen voor Nederlands kunnen bereiken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De vertaling van de schooleigen visie in aspecten van het handelingsgericht werken, vormt de basis voor het pedagogisch-didactisch proces.
- Voor verschillende leergebieden werd de evaluatiepraktijk reeds doelgericht en doeltreffend opgezet.
- Het overleg over de concrete aanpak en de nauwe samenwerking resulteren in zekere mate in een gelijkgerichte klaspraktijk.
- De doordachte werk- en organisatiestructuren sturen en bewaken de ontwikkelingsprocessen.
- De resultaten van externe bevestigingen en tevredenheidsonderzoeken worden in acht genomen bij verbetertrajecten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De georganiseerde gedeelde verantwoordelijkheid leidt tot een krachtig beleidsvoerend vermogen.
- De doordachte werk- en organisatiestructuren resulteren in een adequate besluitvorming.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling kan het onderwijsleeraanbod sterker aangestuurd worden vanuit de leerplandoelen.
- In de lagere afdeling kunnen zowel het inhoudelijke aanbod als de evaluatie van wereldoriëntatie verder worden bijgestuurd en het leerplan worden toegepast zoals bepaald in artikel 62, 9° van het decreet basisonderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school kan nagaan in welke mate de evaluatiepraktijk voor de verschillende leergebieden strookt met de uitgangspunten van de leerplannen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Jacqueline Oorts

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: